

Obsah

<i>Poděkování</i>	11
-----------------------------	----

ÚVOD

Obec a politično. Synoptický souhrn	15
Téma a metoda	32
Kompozice <i>Politiky</i>	40
a) Název	40
b) Vnitřní nesoudržnost díla a hlavní výkladová paradigmata	45
c) Charakter Aristotelova spisovatelství.	55
d) Důsledky pro následující zkoumání	64

I. OBEC

1. Povaha a téma I. knihy	69
2. Uvedení do zkoumání obce (<i>Pol. I,1</i>)	73
a) Svrchované a nejjobsažnější společenství.	73
b) Různost vlád	84
c) Dvojitá metoda zkoumání	90
3. Původ obce (<i>Pol. I,2</i>)	92
a) Umělá a přirozená obec.	92
b) Diskuse o původu kultury	97
c) Základní společenství.	102
d) Vývoj obce	108
i) Domácnost	109
ii) Dědina	111
iii) Obec	115
e) Obec jako historický útvar	124
i) Status vývojového líčení	124
ii) Mez vývoje	126
iii) Řekové, Peršané, Makedonci	129
f) Obec a člověk	141
i) Pojem přirozenosti	142

ii) Adjektivum „politický“	144
iii) Přirozená političnost člověka	151
iv) Celek a část	157
v) Právo a spravedlnost	164
4. Otrok a pán (<i>Pol. I,3–7</i>)	169
a) Druhy vlád v domácnosti	172
b) Otrok jako nástroj a jako statek	176
i) Nástroj jednání	176
ii) Statek neboli součást majetku	180
c) Otrokova duše	184
d) Ospravedlnění panství	189
i) Debata o oprávněnosti	189
ii) Přátelství mezi pánem a otrokem	193
5. Výdělečnictví (<i>Pol. I,8–11</i>)	199
a) Struktura obživy	199
b) Zákonitosti vývoje	203
c) Praktické návody	209
6. Ženy a děti (<i>Pol. I,12–13</i>)	211
a) Rovnost a nerovnost	211
b) Vláša a rozdíl v ctnosti	213
c) Zřízení a výchova	217
7. Výsledky	220
a) Svrchovanost obce	220
b) Dvojí výklad původu obce	221
c) Politika a přirozenost	223
d) Problém vlády	226
e) Zkoumání obce a zřízení	229

II. ZŘÍZENÍ A OBCE

1. Povaha a téma II. knihy	233
a) Vztah k ostatním knihám	233
b) Téma	236
2. Politické společenství (<i>Pol. II,1</i>)	239
3. Možnost obce (<i>Pol. II,2–5</i>)	244
a) Mez obce	244
b) Společné vlastnictví žen a dětí	255
i) Není možné.	256
ii) Není dobré.	261

c) Majetek	265
i) Držba a užívání	266
ii) Ctnostné užívání	269
iii) Prává jednota	273
iv) Dějinná souvislost	275
4. Zřízení podle Platónových <i>Zákonů</i> (<i>Pol.</i> II,6)	278
a) Rozdíly mezi projekty	279
b) Zákony obce: velikost území a obyvatelstva, majetek a děti	281
c) Zřízení	285
5. Soukromé návrhy (<i>Pol.</i> II,7–8).	290
a) Faleas z Chalkedónu	290
b) Hippodamos z Milétu.	294
i) Představení Hippodama	294
ii) Smišené zřízení	300
iii) Změna zákona.	304
6. Existující obce (<i>Pol.</i> II,9–12)	306
a) Sparta	307
b) Kréta	312
c) Kartágo	316
d) Athény	318
7. Výsledky	321
a) Obec	321
b) Politická sféra.	323
c) Majetek a pohlavnost	325
d) Postavení žen	328
e) Zřízení	330

III. ZŘÍZENÍ NEJLEPŠÍ OBCE

1. Povaha a téma knih VII.–VIII.	337
2. Pojem nejlepšího zřízení	341
3. Cíl nejlepšího zřízení (<i>Pol.</i> VII,1–3).	350
a) Nejlepší zřízení a nejlepší život.	350
b) Různá pojetí nejlepšího života	354
c) Vnitřní praxe	358
4. Vnější podmínky (<i>Pol.</i> VII,4–7)	364
a) Obyvatelstvo	364
i) Velikost.	364
ii) Povaha.	367
b) Území.	369

5. Rozdělení obce (<i>Pol.</i> VII,8–12)	372
a) Části obce	372
b) Rozdělení úkolů	375
c) Rozdělení majetku	378
d) Rozdělení města	382
6. Výchova (<i>Pol.</i> VII,13–VIII,7)	384
a) Cíl výchovy	384
b) Postup výchovy	388
c) Výchova a tělesnost	395
d) Státní výchova a její předměty	399
e) Tělocvik a hudba	404
7. Výsledky	408
a) Jedinec a obec	408
b) Zřízení nejlepší obce	412
c) Zřízení samo	415
d) Dvojí pojem politična	420

IV. ZŘÍZENÍ

1. Povaha a téma III. knihy	427
a) Vztah k ostatním knihám	427
b) Metoda	429
c) Východisko: obec	432
2. Občan (<i>Pol.</i> III,1–5)	436
a) Definice občana	436
b) Vztah občana a zřízení	447
c) Totožnost obce	449
d) Ctnost dobrého občana a ctnost dobrého muže	457
i) Občanská ctnost	457
ii) Dobrý muž	461
iii) Ostatní druhy občanů	464
e) Systematika pojmu občana	469
3. Klasifikace zřízení (<i>Pol.</i> III,6–8)	472
a) Metoda	472
b) Východisko: Cíl obce	476
i) Žít a žít dobře	476
ii) Prospěch vládce, prospěch ovládaných a prospěch společný	481
c) Klasifikace	486
i) Užitá kritéria	486
ii) Šestičlenné schéma	488
iii) Změna hlediska klasifikace	493

4. Právo v obci (<i>Pol.</i> III,9)	496
a) Pojem práva.	496
b) Právo částečné a „právo prostě“	499
c) Smluvní pojetí	503
d) Co jest obec.	508
e) Závěr argumentu	514
5. Smíšené zřízení (<i>Pol.</i> III,10–13)	519
a) Dilemata dílčích nároků na vládu.	519
b) Význam množství občanů	521
c) Rozdělení pravomocí	527
d) Nový pojem lidu	533
e) Zahnutí dílčích nároků	538
f) Smíšené zřízení systematicky: část a celek	542
g) Za hranicí smíšeného zřízení: bůh mezi lidmi	549
i) Božská výjimka a ostrakismus	549
ii) Systematika zřízení	553
6. Království (<i>Pol.</i> III,14–18)	559
a) Druhy království	562
b) Vláda nejlepšího muže a vláda zákona	567
i) Omezené království	568
ii) Neomezené království	575
c) Absolutně nejlepší zřízení	582
i) Výjimečná událost	582
ii) Shoda obce a duše	587
7. Výsledky	594
a) Základní ústavní rozlišení	594
b) Komplexní jednota obce	603
c) Absolutní vláda	606

ZÁVĚR

Odkaz Aristotelovy poleologie	613
<i>Glosář</i>	629
<i>Seznam tabulek</i>	653
<i>Seznam literatury</i>	654
<i>Summary</i>	672
<i>Jmenný rejstřík</i>	687
<i>Věcný rejstřík</i>	693
<i>Index locorum</i>	713